

УДК 343.985

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2023-2-6-6>**Негребецький Владислав Валерійович,**

кандидат юридичних наук, доцент

*(Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса**Національної академії правових наук України, м. Харків;**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0478-6533>**ЕЛЕКТРОННІ РЕЄСТРИ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ: СВІТОВА ПРАКТИКА¹**

Доступ до ефективного правосуддя має вирішальне значення для громадян та підприємств. Європейський досвід щодо електронного судочинства, інтеграції електронних баз даних та реєстрів є напрямком вдосконалення системи органів юстиції. У роботі розглянуто Державний реєстр атестованих судових експертів і Реєстр методик проведення судових експертиз. Наведено приклади електронних реєстрів, пов'язаних із судово-експертною діяльністю, в інших країнах, а також приклади інтеграції національних реєстрів із питань судової експертизи в міжнародні бази даних.

Ключові слова: *судова експертиза, судово-експертні установи, інновації, цифрові технології.*

Постановка проблеми. Доступ до ефективної справедливості має вирішальне значення для громадян і підприємств. Із точки зору користувача система доступу до правосуддя часто ослаблена низкою аспектів, таких як формальні та дорогі юридичні процедури, тривалі процедурні затримки, непомірні витрати на використання судових систем, відсутність адекватної юридичної інформації, переважно незрозуміла звичайним людям юридична практика, обмежені знання про свої юридичні права та слабка система органів примусового виконання [1]. Тому в Європі було впроваджено Стратегію електронної справедливості (e-Justice strategy). Документ було викладено в повідомленні Європейської комісії щодо Європейської стратегії електронної справедливості [2]. «Електронне правосуддя» (E-justice) може бути визначено як використання технології, інформації та комунікації для покращення доступу громадян до правосуддя та ефективних судових дій, що складається з врегулювання суперечок або накладення кримінальних санкцій [3]. У 2010 році був запущений e-Justice портал з метою надання «єдиної, багатомовної, зручної для користувачів точки доступу (“one-stop shop”) для всієї європейської системи електронного правосуддя, тобто для європейських та національних інформаційних вебсайтів та/або послуг» [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні також відбувається поступова цифровізація в галузі застосування права. Наша країна поступово інтегрується в європейський простір. Так, Україна взяла на себе зобов'язання щодо реформування судових і правоохоронних органів шляхом прийняття Стратегії реформування системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки [5]. Цим документом серед основних

проблем, які зумовлюють необхідність подальшого вдосконалення організації функціонування судової влади та здійснення правосуддя, названо недостатній рівень упровадження цифрових технологій у здійсненні правосуддя та відсутність належної комунікаційної політики в судах. Ця тенденція спостерігається і в галузі судової експертизи.

Питанням електронного кримінального провадження були присвячені роботи А. Столітнього. Автор визначив електронне кримінальне провадження як режим кримінальної процесуальної діяльності, заснований на композиційних алгоритмах автоматизованих кримінальних процесуальних процедур ЄРДР та інтегрованих із ним електронних інформаційних систем. Але питання використання електронних реєстрів у галузі судових експертиз залишається недостатньо дослідженим [6].

Метою статті є розгляд світової практики, правових підстав, сучасних можливостей і перспектив законодавчого регулювання використання електронних реєстрів у галузі судової експертизи.

Виклад основного матеріалу. На підставі вивчення практики судово-експертних електронних систем можна визначити такі основні напрямки використання електронних інформаційно-комунікативних систем у судовій експертизі:

- телекомунікаційні системи, які забезпечують автоматизацію процесів діяльності судів, органів досудового розслідування;
- офіційні електронні бази даних (реєстри) Мін'юсту України;
- автоматизовані робочі місця, які забезпечують діяльність експертів різних спеціальностей.

Офіційні електронні бази даних (реєстри) Мін'юсту України. Єдині та Державні реєстри інформаційної мережі Міністерства юстиції України створюються відповідно до законодавства України з метою формування інформаційного фонду, інформація з них є відкритою та розміщеною на офіційних вебсайтах Міністерства

¹ Стаття написана в межах розробки фундаментальної теми «Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці та судовій експертизі», яку досліджують у Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України.

юстиції України [7]. Держателем реєстрів є Міністерство юстиції України, що здійснює ведення та організує доступ до реєстрів інформаційної мережі на підставі Положення про Міністерство юстиції України, п. 4.60 [8]. Адміністратором Єдиних і Державних реєстрів інформаційної мережі Міністерства юстиції України є Державне підприємство «Національні інформаційні системи» [9]. Державне підприємство «Національні інформаційні системи» (надалі – ДП «НАІС») засноване Міністерством юстиції України в травні 2015 року. Уся інформація про правові підстави функціонування Єдиних і Державних реєстрів інформаційної мережі Міністерства юстиції України, умови надання доступу та користування інформацією з них є відкритою та розміщеною на офіційних вебсайтах Міністерства юстиції України та ДП «НАІС». Із 21 реєстра інформаційної мережі Міністерства юстиції України до діяльності в галузі судової експертизи безпосередньо належать два: Державний реєстр атестованих судових експертів і Реєстр методик проведення судових експертиз.

Державний реєстр атестованих судових експертів. Відповідно до статті 9 Закону України «Про судову експертизу» атестовані відповідно до цього Закону судові експерти включаються до Державного реєстру атестованих судових експертів. Ведення Реєстру покладається на Міністерство юстиції України (Міністерство юстиції України є держателем реєстру). Функції держателя Реєстру доручаються Департаменту експертного забезпечення правосуддя, на який покладено організаційно-управлінське забезпечення судово-експертної діяльності. Адміністратором Реєстру є державне підприємство «Національні інформаційні системи», що забезпечує технічне та технологічне створення й супроводження програмного забезпечення Реєстру, надання доступу до відомостей Реєстру, збереження та захист даних, що містяться в Реєстрі.

Процедуру формування та ведення Реєстру визначає Порядок ведення Державного реєстру атестованих судових експертів, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 29.03.2012 р. № 492/5 [10].

Реєстр – це офіційна електронна база даних, що ведеться з метою створення інформаційного фонду осіб, які отримали в порядку, передбаченому Законом України «Про судову експертизу», кваліфікацію судового експерта [11]. Реєстр складається з відомостей про атестованих судових експертів Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України та судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ.

Судові експерти державних спеціалізованих установ включаються до Реєстру за поданням керівників цих установ або голів експертно-кваліфікаційних комісій, якими присвоєно кваліфікацію судового експерта. Судові експерти, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, включаються до Реєстру на підставі заяви судового експерта та рішення Центральної експертно-кваліфікаційної комісії при Мін'юсті про присвоєння кваліфікації судового експерта.

До Реєстру вносяться такі відомості:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) судового експерта;
- унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);
- найменування Експертно-кваліфікаційної комісії (ЕКК), дата і номер її рішення та його стислий зміст

(присвоєння / підтвердження / підвищення кваліфікації судового експерта, продовження строку дії свідоцтва, притягнення судового експерта до дисциплінарної відповідальності), інформація щодо тимчасового припинення або поновлення судово-експертної діяльності;

– номер та строк дії свідоцтва або документа, що підтверджує наявність кваліфікації судового експерта (якщо видачу свідоцтва не передбачено, вноситься відповідний запис), інформація щодо переоформлення свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта, недійсності та/або анулювання свідоцтва;

– вид експертизи, індекс та вид експертної спеціальності;

– місце роботи, місцезнаходження, офіційна електронна адреса та номер телефону судового експерта;

– дата і номер наказу про звільнення судового експерта державної спеціалізованої установи.

Реєстр розміщується на сайті: <http://rase.minjust.gov.ua/> з метою захисту та збереження інформації щодо атестованих судових експертів, включених до Реєстру на час дії воєнного стану, було обмежено відкритий доступ до відомостей Реєстру [12].

Реєстр методик проведення судових експертиз. Відповідно до статті 8 Закону України «Про судову експертизу», постанови Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 року № 595 «Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз» методики проведення судових експертиз (крім судово-медичних і судово-психіатричних), які пройшли атестацію та державну реєстрацію, включаються до Реєстру методик проведення судових експертиз. Ведення Реєстру покладається на Міністерство юстиції України (Міністерство юстиції України є держателем реєстру). Функції держателя Реєстру покладаються на Департамент експертного забезпечення правосуддя. Адміністратором Реєстру є державне підприємство «Національні інформаційні системи». Процедурою формування та ведення Реєстру визначає Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 02.10.2008 р. № 1666/5 [13].

Реєстр методик – це офіційна електронна база даних, що ведеться з метою створення інформаційного фонду про наявність методик проведення судових експертиз, які атестовані та рекомендовані до впровадження в експертну практику відповідно до Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз [14].

Реєстр розміщується на офіційному вебсайті Міністерства юстиції України: <http://rmpse.minjust.gov.ua>.

Методика проведення судової експертизи, а також зміни до неї включаються до Реєстру за рішенням Координаційної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Міністерство юстиції України протягом десяти робочих днів із дня надходження документів на державну реєстрацію методики (змін до методики) перевіряє правильність їх оформлення та приймає рішення щодо внесення відомостей до Реєстру.

Відповідно до п. 10 «Порядку ведення Реєстру методик проведення судових експертиз» до Реєстру вносяться такі відомості: реєстраційний код методики; вид (підвид, рід) експертизи або галузь знань; назва методики; найменування державної спеціалізованої установи або власне ім'я та прізвище судового експерта, який не є працівником державної спеціалізованої установи, що є розробником методики; рік створення методики;

дата прийняття рішення про державну реєстрацію методики [15].

Наведемо приклади електронних реєстрів, пов'язаних із судово-експертною діяльністю, в інших країнах.

Нідерландський реєстр судових експертів (NRGD) почав функціонувати в грудні 2010 р. (<https://www.nrgd.nl/>). Дані реєстру відкриті публічно. На даний час реєстр надає можливість знайти й обрати кандидатуру експерта за 28 спеціальностями, зокрема, ДНК-аналіз, дослідження почерку, судова психіатрія, психологія, патологія, дослідження наркотичних речовин, криміналістична токсикологія, дослідження зброї, балістика, цифрові (комп'ютерні – прим. автора) криміналістичні дослідження [16].

Балтійський реєстр експертів з питань криміналістики (The Baltic Register of Forensic Science Experts) – уніфікований реєстр експертів із питань криміналістики, що охоплює криміналістичних наукових експертів із Латвії, Естонії та Литви, був запущений у рамках проекту “Find a Forensic Expert” (JUST/2014/JACC/AG/EJU/6963) за програмою EU Justice programme. Реєстр доступний із трьох національних інтерфейсів:

- Латвійський інтерфейс: <https://eksperti.ta.gov.lv/en>;
- Естонський інтерфейс: <https://kohtuekspert.just.ee/en>;
- Литовський інтерфейс: <https://ekspertai.ltec.lt/en>

[17].

Уніфікований реєстр експертів з питань судової науки був розроблений Державним криміналістичним бюро Латвії в співпраці з Естонським інститутом криміналістики, криміналістичним науковим центром Литви та Литовською поліцією. На даний момент він містить інформацію про 796 сертифікованих експертів із питань криміналістики як державних, так і приватних.

Реєстр судових експертів Угорщини (the Hungarian register of forensic experts). Реєстр судових експертів веде Міністерство юстиції Угорщини. Так, згідно з Цивільним процесуальним кодексом Угорщини (СРС) суд може призначити експерта з реєстру юридичних експертів, або, у виняткових випадках, може бути викликаний спеціальний експерт (ad hoc expert), якщо експертиза потрібна для визначення меж спору або встановлення суттєвого факту у справі [18].

Критерії отримання статусу судового експерта суворо регламентовані. Критерії відбору регулюються Законом про судових експертів. Кандидат призначається експертом після проходження суворої процедури відбору, де враховуються, наприклад, його специфічні знання в області, для якої він претендує на акредитацію, кваліфікація, тривалість практики та час висунення експерта. Навички (галузь спеціальних знань) включені до Реєстру. Акредитація надається відповідно до кваліфікації та досвіду.

Правила регулюють підтримання судовим експертом кваліфікації. Судовий експерт повинен кожні два роки проходити навчання (ця вимога визначена наказом міністерства). Якщо він не відповідає умовам реєстрації та вимогам до навчання, експерт може бути виключений із реєстру експертів.

Іноземні аналоги Реєстру методик проведення судових експертиз. У США існують стандарти експертної діяльності, які включаються до реєстру – OSAC Registry. The organization of scientific area committees for forensic science (Організація наукових комітетів у галузі судової експертизи – OSAC) зміцнює використання судової експертизи в країні, сприяючи розробці та популяризації використання високоякісних, технічно обґрунтованих стандартів [19]. Ці стандарти визначають мінімальні

вимоги, передову практику, стандартні протоколи та інші рекомендації, що допомагають забезпечити надійність і відтворюваність результатів судово-експертного аналізу. OSAC, яким керує NIST (The National Institute of Standards and Technology – Національний інститут стандартів і технологій) є частиною програми криміналістики NIST, яка була створена у 2014 році для вирішення проблеми відсутності стандартів криміналістики з конкретних дисциплін. OSAC заповнює цю прогалину, розробляє запропоновані стандарти та надсилає їх організаціям із розробки стандартів (standards developing organizations – SDO), які продовжують їх розробляти та публікувати.

OSAC також переглядає стандарти та розміщує високоякісні з них у реєстрі OSAC. Включення до цього реєстру вказує на те, що стандарт є технічно обґрунтованим, і лабораторії повинні розглянути можливість його впровадження в практику. Реєстр OSAC є сховищем високоякісних, технічно обґрунтованих опублікованих та запропонованих криміналістичних стандартів [20]. Ці письмові документи визначають мінімальні вимоги, найкращі практики, стандартні протоколи та інші рекомендації, які допомагають гарантувати, що результати судово-медичного аналізу є дійсними, надійними та відтворюваними. Усі стандарти, включені до цього реєстру, пройшли ретельну технічну перевірку та перевірку якості членами OSAC, включаючи практикуючих криміналістів, науковців-дослідників, статистиків і судових експертів. OSAC закликає спільноту криміналістів впроваджувати ці опубліковані та запропоновані стандарти.

Реєстр OSAC включає два типи стандартів:

а) *опубліковані стандарти (Published standards)*. Це повністю розроблені стандарти, які були опубліковані організацією з розробки стандартів (SDO);

б) *стандарти, запропоновані OSAC (OSAC Proposed Standards)*. Це нові або переглянуті стандарти, які були розроблені OSAC і направлені до SDO для подальшої розробки та публікації. Ці запропоновані стандарти пройшли таку ж ретельну технічну перевірку, як і опубліковані стандарти в цьому реєстрі. Щоб допомогти заповнити прогалину в стандартах протягом часу, необхідного SDO для завершення процесу розробки стандартів, OSAC закликає спільноту криміналістів впроваджувати ці високоякісні запропоновані стандарти. Пропонований OSAC стандарт може бути переглянутий у процесі розробки SDO, і як тільки він буде доступний, опублікований SDO стандарт замінить пропонований OSAC стандарт у реєстрі.

Станом на 1 серпня 2023 року Реєстр OSAC містить 141 криміналістичний стандарт (100 опублікованих та 41 запропонований OSAC стандарт), що представляє такі дисципліни:

- Anthropology (Антропологія), Biology/DNA (Біологія / ДНК);
- Bloodstain Pattern Analysis (Аналіз плям крові);
- Crime Scene Investigation (Дослідження місця злочину);
- Digital Evidence (Цифрові докази);
- Dogs & Sensors (Собаки та датчики);
- Facial Identification (Ідентифікація осіб за зовнішністю);
- Fire & Explosion Investigation (Розслідування пожежі та вибуху);
- Fire Debris & Explosives (Уламки від пожежі та вибухові речовини);
- Firearms & Toolmarks (Вогнепальна зброя та сліди інструментів);
- Footwear & Tire (Взуття та шини);

- Forensic Document Examination (Криміналістичне дослідження документів);
 - Friction Ridge (Сліди тертя);
 - Gunshot Residue (Сліди вогнепальної зброї);
 - Medicolegal Death Investigation (Судово-юридичне розслідування смерті);
 - Odontology (Одонтологія);
 - Seized Drugs (Вилучені наркотики);
 - Toxicology (Токсикологія);
 - Trace Evidence (Докази по слідах);
 - Video/Imaging Technology & Analysis (Технології візуалізації та аналізу);
 - Wildlife Forensics (Судова експертиза дикої природи);
 - Interdisciplinary (Міждисциплінарний).
- Висновки.** Серед основних проблем, які зумовлюють необхідність подальшого вдосконалення організації функціонування судової влади та здійснення правосуддя, – недостатній рівень упровадження цифрових технологій у здійсненні правосуддя та відсутність належної комунікаційної політики в судах. Тому європейський досвід щодо електронного судочинства, інтеграції електронних баз даних і реєстрів є не просто орієнтиром, а напрямком удосконалення системи органів юстиції України.

Список використаних джерел

1. United Nations Development Program (UNDP) ‘Barriers to access to Justice’ (30.10.2015). URL: <https://www.undp.org/publications/access-justice-practice-note> (дата звернення: 28.08.2023).
2. Multiannual European e-Justice Action Plan 2014–2018. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(01)&from=CS) (дата звернення: 28.08.2023).
3. What is E – Justice? URL: <http://www.legalsl.com/it/what-is-e-justice.htm#:~:text=%E2%80%9CE%2Djustice%E2%80%9D%20can%20be,the%20modernization%20of%20judicial%20systems> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Draft Strategy on European e-Justice 2014–2018 (2013/C 376/06). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013XG1221%2802%29> (дата звернення: 28.08.2023).
5. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки : Указ Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#n10> (дата звернення: 28.08.2023).
6. Столітній А. Концепція електронного кримінального провадження в Україні. *Вісник Національної прокуратури України*. 2018. № 4. С. 24–35.
7. Єдині та Державні реєстри. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_22253 (дата звернення: 28.08.2023).
8. Положення про Міністерство юстиції України / затв. Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 395/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/395/2011#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
9. ДП «НАІС». URL: <https://nais.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
10. Про затвердження Порядку ведення державного Реєстру атестованих судових експертів : наказ Міністерства юстиції України від 29.03.2012 р. № 492/5 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#n52> (дата звернення: 28.08.2023).
11. Включення та внесення змін до Державного реєстру атестованих судових експертів. URL: <https://minjust.gov.ua/m/vklyuchennya-ta-vnesennya-zmin-do-derjavnogo-reestru-atestovanih-sudovih-ekspertiv> (дата звернення: 28.08.2023).
12. До уваги осіб, які потребують інформацію з державного Реєстру атестованих судових експертів. 09.05.2022 р. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/do-uvagi-osib-yaki-potrebuyut-informatsiyu-z-derjavnogo-reestru-atestovanih-sudovih-ekspertiv> (дата звернення: 28.08.2023).
13. Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз : постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 р. № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-p#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
14. Включення та внесення змін до Реєстру методик проведення судових експертиз. URL: <https://minjust.gov.ua/m/vklyuchennya-ta-vnesennya-zmin-do-reestru-metodik-provedennya-sudovih-ekspertiz> (дата звернення: 28.08.2023).
15. Про затвердження Порядку ведення Реєстру методик проведення судових експертиз : наказ Міністерства юстиції України від 02.10.2008 р. № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08#Text> (дата звернення: 28.08.2023).
16. Searching in the register. URL: <https://integraties.doclogic.nl/nrgd/nrgdsearch> (дата звернення: 28.08.2023).
17. The Baltic Register of Forensic Science Experts launched. URL: <https://e-justice.europa.eu/sitenewsshow.do?init=true&newsId=176&plang=en> (дата звернення: 28.08.2023).
18. Civil legal expert examination in Hungary. URL: <https://experts-institute.eu/wp-content/uploads/2012/07/re-16-cahiereuro-hungary-fevrier2018.pdf> (дата звернення: 28.08.2023).
19. ABOUT OSAC. URL: <https://www.nist.gov/organization-scientific-area-committees-forensic-science> (дата звернення: 28.08.2023).
20. OSAC Registry. URL: <https://www.nist.gov/organization-scientific-area-committees-forensic-science/osac-registry> (дата звернення: 28.08.2023).

References

1. United Nations Development Program (UNDP) ‘Barriers to access to Justice’ (2015). Retrieved from: <https://www.undp.org/publications/access-justice-practice-note> (date of application: 28.08.2023).
2. Multiannual European e-Justice Action Plan 2014–2018. Retrieved from: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(01)&from=CS) (date of application: 28.08.2023).
3. What is E – Justice? Retrieved from: <http://www.legalsl.com/it/what-is-e-justice.htm#:~:text=%E2%80%9CE%2Djustice%E2%80%9D%20can%20be,the%20modernization%20of%20judicial%20systems> (date of application: 28.08.2023).
4. Draft Strategy on European e-Justice 2014–2018 (2013/C 376/06) Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013XG1221%2802%29> (date of application: 28.08.2023).
5. On the strategy for the development of the justice system and constitutional proceedings for 2021–2023 [in Ukrainian]: Decree of the president of Ukraine No. 231/2021 of June 11, 2021. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#n10> [in Ukrainian].

6. Stolitnii, A. (2018). Kontseptsiiia elektronnoho kryminalnoho provadzhennia v Ukraini [Concept of electronic criminal proceedings in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoi prokuratury Ukrainy*, 4, 24–35 [in Ukrainian].
7. Yedyni ta Derzhavni reiestry [Unified and state registers]. Retrieved from: https://minjust.gov.ua/m/str_22253 [in Ukrainian].
8. Polozhennia pro Ministerstvo yustytysii Ukrainy. Zatv. Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 6 kvitnia 2011 roku № 395/2011 [Regulations on the Ministry of Justice of Ukraine. Approved by the government of the Russian Federation. Decree of the president of Ukraine No. 395/2011 of April 6, 2011]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/395/2011#Text> [in Ukrainian].
9. DP "NAIS". URL: <https://nais.gov.ua> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Poriadku vedennia derzhavnoho Reiestru atestovanykh sudovykh ekspertiv: Nakaz Ministerstva yustytysii Ukrainy vid 29.03.2012 № 492/5 [On approval of the procedure for maintaining the State Register of certified forensic experts: Order of the Ministry of Justice of Ukraine No. 492/5 of 29.03.2012]. Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#n52> [in Ukrainian].
11. Vkluchennia ta vnesennia zmin do derzhavnoho Reiestru atestovanykh sudovykh ekspertiv [Inclusion and amendment of the State Register of certified forensic experts]. Retrieved from: <https://minjust.gov.ua/m/vklyuchennya-ta-vnesennya-zmin-do-derjavnogo-reestru-atestovanih-sudovih-ekspertiv> [in Ukrainian].
12. Do uvahy osib, yaki potrebuut informatsiiu z derzhavnoho Reiestru atestovanykh sudovykh ekspertiv (2022, May 9). [To the attention of persons who need information from the State Register of certified forensic experts. (09.05.2022)]. Retrieved from: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/do-uvagi-osib-yaki-potrebuyut-informatsiyu-z-derjavnogo-reestru-atestovanih-sudovih-ekspertiv> [in Ukrainian].
13. Poriadok atestatsii ta derzhavnoi reiestratsii metodyk provedennia sudovykh ekspertyz: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 02.07.2008 № 595 [Procedure for certification and state registration of methods of conducting forensic examinations: resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 595 of 02.07.2008]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-п#Text> [in Ukrainian].
14. Vkluchennia ta vnesennia zmin do reiestru metodyk provedennia sudovykh ekspertyz [Inclusion and introduction of changes in the Register of methods of conducting forensic examinations]. Retrieved from: <https://minjust.gov.ua/m/vklyuchennya-ta-vnesennya-zmin-do-reestru-metodik-provedennya-sudovih-ekspertiz> (date of application: 28.08.2023).
15. Pro zatverdzhennia Poriadku vedennia Reiestru metodyk provedennia sudovykh ekspertyz: Nakaz Ministerstva yustytysii Ukrainy vid 02.10.2008 № 1666/5 [On approval of the procedure for maintaining the Register of methods of conducting forensic examinations: Order of the Ministry of Justice of Ukraine No. 1666/5 of 02.10.2008]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08#Text> (date of application: 28.08.2023) [in Ukrainian].
16. Searching in the register. URL: <https://integraties.doclogic.nl/nrgd/nrgdsearch> (date of application: 28.08.2023).
17. The Baltic Register of Forensic Science Experts launched. URL: <https://e-justice.europa.eu/sitenewsshow.do?init=true&newsId=176&plang=en> (date of application: 28.08.2023).
18. Civil legal expert examination in Hungary. URL: <https://experts-institute.eu/wp-content/uploads/2012/07/re-16-cahiereuro-hungary-fevrier2018.pdf> (date of application: 28.08.2023).
19. ABOUT OSAC. URL: <https://www.nist.gov/organization-scientific-area-committees-forensic-science> (date of application: 28.08.2023).
20. OSAC Registry. URL: <https://www.nist.gov/organization-scientific-area-committees-forensic-science/osac-registry> (date of application: 28.08.2023).

Nehrebetskyi Vladyslav,

PhD in Law, Associate Professor

(Academician Stashis Scientific Research Institute for the Study of Crime Problems
of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv;

Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0478-6533>

ELECTRONIC REGISTERS OF FORENSIC EXPERTS: WORLD PRACTICE

Access to effective justice is crucial for citizens and businesses. Therefore, the E-Justice strategy was implemented in Europe. With the development of electronic communication technologies, it became possible to access information and databases remotely using computer technology. Ukraine is following the path of further improving the organization of the functioning of the judiciary and the administration of justice, as well as the introduction of digital technologies. This trend is also observed in the field of Forensic Science. European experience in electronic legal proceedings, integration of electronic databases and registers is the direction of improving the system of justice authorities. The article considers the main directions of using electronic information and communication systems in forensic expertise: telecommunications systems that provide automation of the processes of courts, pre-trial investigation bodies; official electronic databases (registers) of the Ministry of Justice of Ukraine; automated workplaces that provide the activities of experts of various specialties. Special attention is paid to the official electronic registers of the Ministry of Justice of Ukraine. In particular, the paper considers the State Register of certified forensic experts and The Register of methods for conducting forensic examinations. There are also examples of electronic registers related to forensic activities in other countries: the Netherlands register of forensic experts (NRGD), the Baltic Register of Forensic experts, the Hungarian register of forensic experts. World analogues of The Register of methods of conducting forensic examinations (Ukraine) are considered: standards of expert activity in the USA (OSAC Registry). Examples of integration of National Forensic registers into international databases are given.

Key words: forensic expertise, forensic institutions, innovations, digital technologies.